

ՀԱՅՐԵՆԻՔ

Ամեն շաբաթ ԲՇԱԲԹԻ օր կը հրատարակուի :
Տարեկանն է 1 1/2 տրոփ . միջին շաբաթականայն 20 դրո . կանխիկ Հա-
տը 40 փր . Ծանուցման սուղը 40
գիարայ է միկ անդամի համար

ԼՐԱԳԻՐ

Գուրս երթալիքներուն ծախքը
բաժանորդաց կվերաբերի :
Երազրիս վերաբերեալ որ և է
զրուած ուղղելի առ Տնօրէնն 'ի
կ . Պօլիս Զինուորական Խանի
վերի յարկը թիւ 24 :

Ա.ԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

1874

Հայրենիք իւր 1870 տարւոյն հաշի-
ւը յաջորդ թուոյն թողլով , շնորհաւոր
նոր տարին եւ բարի կազանդ կմայլծէ
թէ մեծարդոյ բաժանորդաց եւ թէ սի-
րելի ազգայնաց :

Ա.ԶԳԱՅԻՆ

Սամանէն հետեւեալ լուրերը կգրեն
մեզ :

Ամասիոյ եւ Մարզուանու առաջնորդ-
դեր . Եղեւսեան սրբազանը իւր կողմանէ
փոխանորդարար Ունեցի ալ . Գաւիթ
վարդապետն փրճակները սոցեւելթեան
կըրկէ . Նորին արժանապատուութիւնը
գացած տեղերը կարելի եղածին չափով
ընկերութիւններ , ժողովներ եւ վարժա-
րաններ բանալ տալով , բարեկարգու-
թեան կաշխատի :

— Զիլէի մահմէտականք մինչեւ ցարդ
հին մեղեանդ . դրութեան հետեւելով
միշտ խնդ հայերը ներքեւ կհնչեն . . .
Ունեցի Գաւիթ վարդապետ Զիլէ աղջ-
կանց դպրոց մը բացեր եւ 1500 զուրուշ
հաւաքելով Թորոս եւ Մ . Յովհաննէս ա-
ղայի յանձնէր է , 12 անձէ բաղկացեալ
ժողով մը կազմելով . եւ նոյն . Յին եր-
կու քահանայ վարժապետ կարգեր է :
Անձնուէր ընկերութեան ճիւղ մը կազ-
մէր եւ Սերաստիոյ կեդրոնին ծանուցեր
է պէտք եղած հրահանգն ստանալու
համար :

Նոյնպէս Սաման քանի մ'օր կենա-
լով պարտուպառչած յորդորանք Անձ-
նուէր ընկերութեան ճիւղ մ'ալ հոն
հաստատէր որ առաջին անգամ 61 ան-
դամի հասեր են . ժողով կազմեր են մեծ .
կարապետ էֆէնտի Բամպէրեանի առե-
նապետութեամբ եւ Մ . Երզնկարդ Մու-
րատեանի առեւնադպրութեամբ , որոյ
նկատմամբ Պ . Յարութիւն եւ Մ . Սիմոն
աղբու առեւնախօսութիւններով եւ եր-
դերով ու ծափահարութեամբ ցոյցեր ե-
ղեր է :

Կյուսամբ թէ այս անգամ Սամանի
մէջ Անձնուէր ընկերութիւնը յարատեւ
պիտի շարունակէ եւ ազգային մեծ օ-
գուաններ պիտի ընծայէ աղբին : Ճանի-

կի ու Տրապիզոնի գիւղօրէից ալ մեծ
օգնութիւններ ուղարկութիւններ . քան-
զի այն կողմի թշուառ ազգայինք ալ ի-
րենց օրինաւոր անձնուէր հովուէ զուրկ
մնալուն . վերջին աստիճան հարստա-
հարութեան , տգիտութեան ու թշուա-
ռութեան մատնուած են . դրեթէ Բիւր-
տլատանէ աւելի . վասն զի Լաղը քըր-
դէն նուազ փնտաւար է :

— Ատապաղարէն մեզ դրուած նա-
մակ մը հետեւեալ աղբօղո ա լուրը կա-
ւեալէ մեզ որ դժբաղդարար ի գլուխ չը
հասած դադարեր է :

Արմաշի պատուարժան միաբաններէն
արժ . Ստեփաննոս Մ . վարդապետի յոր-
դորանք ու խրախուսանք տեղւոյն
ազգայինք դպրոցին նի թապէս եւ բա-
րոյցապէս զարգացման համար մշտնջե-
նաւոր հասցի մը պատրաստելու նպա-
տակաւ բաղանիքի մը շինութեան ձեռ-
նարկեր են , բայց ներկայ ցաւալի պա-
տեւազմին եւ խօզալի կոտորած գնոյն
պատճառաւ այժմ դադարեցուցեր են :

Արդարեւ երկու պատճառներն ալ
մեծ ու բանաւոր են , սակայն ուրախ
սրտիւ կգովեմք եւ կյորդորեմք թէ
տեղւոյն պատուարժան Թաղական Խոր-
հուրդն եւ թէ ուսումնասէր հասարա-
կութիւնը , որ բարինախանձով սկսուած
աղբաշէն դործն ի գլուխ հանել չըլա-
նան :

— Մեծաւ ուրախութեամբ իմացանք
այս օրերս Պէշիկթաշի մէջ քանի չափ
ուսումնասէր եւ անդուն երկտասարդնե-
րէ բաղկացեալ ընկերութեան մը կազ-
մուիլն , ընթերցարան բանալու համար .
բացեր են , քանի օրէ իվեր ամեն տեսակ
օրագիր պատրաստեր են կարդալ փոխա-
քողաց համար . միմիայն ամենափոքրիկ
փոխարկնութեամբ մը . այսինքն բոլոր
կարդացածներուն համար միայն քան
փարոյ հատուցանելով :

Ուրախ եմք որ այս ուսումնասիրաց
գովելի ձեռնարկը պատուարժան գիւ-
ղացւոց կողմանէ համակրութեամբ ըն-
դունուեր է . յուսով եմք թէ օր քան
զօր համարումն աւելցնելով առաւել
եւս քաջալերութիւն կգանէ , աւելի
մեծ եւ օտակար ծառայութիւններ պի-
տի մատուցանէ ազգիս . եւ հետեւեալ

համայն ուսումնասիրաց խորին յարգանաց
ու շնորհակալեաց արժանի :

Արդարեւ . այս դեռահաս ուսումնա-
սէր պատանեկաց լուսաւորութեան դո-
վելի ձեռնարկին քաջալերութեան ար-
ժանի է :

Հրապարակու շնորհակալութիւն կը
մատուցանեմք մեծ . հիմնադրին եւ ան-
դամոց յարատեւութիւն մաղթելով :

— Ամասիոյ յուզման վրայօք նորեկ
ճամբորդ մը հետեւեալ լուրը կուտայ .

Գեր . Եղեւսեան սրբազանի գէմ յա-
րուցուած արդեւքներն անհետացեր եւ
յուզման պատճառ եղողները իրենց
բռնած ընթացքուն վրայ զլծացեր են :
Կմնայ Պատրիարքարանի ժամ . յա-
ռաջ պարտուպառչած կարդալութիւ-
նը ընել :

— Կարինէն եկած վերջին նամակաց նա-
յելով տեղւոյն դպրոցը խիստ անբարե-
կարգ . փրճակի մէջ կնկարագրուի . յա-
կայտնեն ձեռնհաս ազգայնաց եւ Գեր .
Առաջնորդին անհոգ մնալուն եւ նորն-
տիր պատուարժան թաղական Խորհր-
դոյ ալ բռնած տարտամ ընթացքին եւ
անխնամ թողելուն համար ծանր դան-
դատանք արտունջներ կը բառնան : Կը
ցաւիմք այսպիսի քաղաքակրթեալ եւ
հարուստ քաղաքի մը դպրոցաց անկարգ-
ընթացքին վրայ . տեղւոյն առաջնորդ-
Գեր . Յարութիւն Սրբազանի ուշադրու-
թիւնը հրաւիրելով որպէս զի իւր խնա-
մոյն յանձնուած ժողովրդեան մտաւոր
մշակութիւն հոգ ու փոյթ տանի եւ ա-
պագայ սերնդեան բարեկաւ ապագայ
մը պատրաստել ջանայ իւր Սրբազան
կոչման համեմատ :

Կը հաւաստեն թէ աղջկանց դպրոցը
գրէթէ գոցուեր եւ մանչերու դպրոց-
ներն ալ գոցուելու մօտեցած եթէ նոր
կարդալութիւն մը չըլլայ , նամակաղիր
պարտնը մասնաւոր անձինք նշանակել է
որ անուն տալ չեմք ուղեր :

— Այսօր խուռն բաղմութեամբ հա-
տունիսաներն հակահասունեանց Գալա-
թիոյ Պատրիարքարանը բռնութեամբ կո-
խեր են , ոստիկանութեան միջամտու-
թեամբ տեղի ունեցած սարսափելի կը-
ռիւր ընդմիջեր են :

Այժմ ոստիկանութեան հսկողու-
թեամբ կոխած տեղերին բանտարկ-
եալ մնացեր են բաղմութիւն ոստիկաննե-
րով պաշարեալ :

Ահաւասիկ Երզնկայէն եկած հետա-
քըրքրական նամակն զոր յաջորդ թուով
հրատարակել խոստացած էինք :

... Խմբագիր

Յանկալի Հայրենիքիդ 16 եւ 17րդ
թիւերը այս փոխթայլա 2ը մեկանց ըս-
տացոյ : Ահա՛ այս անգամ ալ պատիւ
պիտի ունենամ Ձեզ լուրեր հաղորդել
բայց՝ ի՞նչ լուրեր : Կրկնք : Գողու-
թիւն : հարստահարութիւն եւայլն . ա-
սոնցմով ախտի ցաւցունեմ թէ՛ Ձեզ եւ
թէ՛ Ձեր ընթերցողները : Ճիշդ Ձեր թեր-
թը ձեռքս առած եւ գօտիին վրայի առ-
դերը կարգացած ժամանակս տեսայ ա-
հազին որոտմամբ առաջնորդարան լեց-
ուելին փեմակիս (Երզնկայու) առաջ-
նորդական իշխանութեան տակ գլու-
նուող Դուգուլճանի գիւղացիք : այս
գիւղերը Տանձիկ , Բերկի , Ռաւատ ,
Կերնուղ , Կէօնէլի , Բօլօմբի . վեց
գիւղ հազիւ թէ ընդ ամենը 50 տուն բը-
նակիչ ունի . ասոնք՝ կարծես ծնած են
միմիայն Արեւնի եւ Լօլանցի գիւղերու
(որ կէս , մէկ , եւ մէկուկէս ժամաւ հե-
ռի գիւղեր են վերոյիշեալներէն) քըր-
գաց սարուկներն եւ հրամանակատար
ծառաներն ըլլալու . կրնեն ի՛նչ որ ու-
ղեն եւ ո՛չ ոք կարող է բան մ'ըսել ա-
սոնց եւ բողբել : Գրեթէ միշտ գողու-
թիւն պակասէ այս թշուառ Հայոց գը-
լէն : բայց բազմատեղով մօտերս պա-
տահած հետեւեալ դէպքերուն , այն
գողութեանց շատոնց շնորհակալ կըլլայ
ժողովուրդը :

Ղաղարեան Խաչատուրի կինը Մար-
թա եւ առաքելի այրի կինը ընկերակ-
ցութեամբ փայտ բերել դայած ժամա-
նակին պղծութեան փօշօի տղէն . ամիս
մի առաջ երկու քիւրտ մէկմէկու հետ
կուռելով մէկը միւսին մարադը կայրէ ,
որ հայու մը տան կից ըլլալով մուտք
տանը մէջ գտնուող երկու գժրադռնե-
րը խնդամահ գերեզման իջեցուց : 5
օր առաջ Տանձիկ գիւղի 604 տալարը
(քրիստոնէից միայն) բռնութեամբ քը-
շեցին տարին . որոյ համար գիւղացիք
քաղաք թափելով իրենց արտաւարտութիւն
ամենուն խիղճը կարթնցնեն : Առաջ-
նորդը Թաղըր եւ անձամբ գիւմեց կա-
ռավարութեան : Տեսնե՛նք վախճանը :
Բայց ամէն բան կը պարզուի եւ կը հաս-
կըցուի , եթէ մէկ անգամ գիտնաք եւ
ճանչնաք թէ ո՞վ է հոնտեղի դայմագա-
մը

Գեր . քաջասիրտ առաջնորդը եւ ա-
մենքս շուարեցանք մնացինք . հոգ չը-
նել չցաւիլ այս աղէտից : քար սիրտ մը
պէտք է որ գիտնայ . քաջասիրտ առաջ-
նորդը կգործէ , բայց ի՛նչ օգուտ Պատ-
րիարքարան ալ գործելու է :

...

Առ քեզ ուրիշ գէպք մ'ալ :

Քանի մը օր առաջ հազիւ ցորեկուան
հոգնութենէս դադրած , ամեն մարդ
անկողին մտած էին , առաջնորդարանի
դուռը սաստիկ հարուածել սկսաւ . գլու-
նուողները կըլլեն կը բանան եւ կը տես-
նեն որ Բաբերդու Բլուր գիւղէն յատ-

կապէս զրկուած ո՛րէ մը՝ ձեռքը հանրա-
գրութեամբ մը լալով ողբալով մտաւ
ներս , լսողն հասաւ : եւ իմացանք գոր-
ծը , եւ ի՛նչ , Բլուր գիւղի քրիստոնէից
ոչխարներուն հետ պտըտող գաղանդ
տաճկի մը շուրջն վրայ յարձակելով կը
կուռի . շուրջն տէրը եւ մէկ քանի ալ
ուրիշ տաճիկներ քանի մը վայրկեանէն
լալով գիւղի տաճիկները մէկտեղելով
գիւղին մէջ լաւ պատերազմ մը կը բաց-
ուի : հանգիստած քրիստոնեայնին կը ծե-
ծեն մերձ ի մահ , կնիկ մարդիկ կը լսեն
եւ իրենց այրերը , եղբայրները , եւ տը-
ղայքը ազատել կերթան , զանոնք ալ
կը ծեծեն , հոն առեւտուրով գտնուող
յոյները կերթան ֆաղատել անոնք ալ կը
ծեծուին : եւ ամենց գլուխը կը ջախջախ-
ուի , վերջապէս գիւղի քրիստոնեայք
մեծէն մինչեւ ֆաղտիկը ֆանխայ եւ չա-
րաչար ծեծուելով ուրիշ ճար չեն գլու-
ներ , բայց միայն տուններին փախելով
խալըսիլ : ի՛նչ ընելու էր . դեր . փու-
թալան առաջնորդը ալ քնանալը վեր-
ջացուց եւ սկսաւ գրել . Կարնոյ երե-
ւելեաց , Բաբերդու երեւելեաց , Դա-
մակ Պատրիարքարան , Թաղըր առ Բի-
կուսակալն Կարնոյ , Թաղըր առ Կա-
ռավարութիւնն Բաբերդու . ի՛նչ վախ-
ճան ունեցաւ

Շնորհակալ ենք Կարնոյ բարձր . կու-
սակալէն որ բարեհաճեցաւ Թաղըրին
պատասխան շնորհելով յայտնել թէ ա-
մէն կերպիւ խնդրոյն շարադրանքը
քննուելով բաւ օրինի զիտի պատժու-
ին եւայլն . ի՛նչ ըրաւ Բաբերդու դայ-
մագամը ոչինչ , բերեց տալով միայն եր-
կու հոգի 2 օր բանտարկեց եւ մէկ մէկ
ոսկի առնելով թողուց , քանզի անանկ
խնդրած էին այն արիկայ տաճիկները
պաշտպանող ուրիշ տաճիկներ . եւ գայ-
մագամը քանի աւելի ի՛նչ կրնար ընել ,
քանի որ իւր անբուականութենէն է Բա-
բերդու մէջ յաճախ պատահած այս ան-
կարգութիւնները , ինքը իւր պաշտօնին
յարմարութիւն չունեցող թող մարդ մը
եւ ամենուն հետ յարմարելով ժամանակ
անցունելու եւ իւր ամսականն ստանա-
լու սկզբան հետեւող անձ մը :

...

Տեսնե՛նք Պատրիարքարանն ի՛նչ ը-
րաւ . մինչեւ ցարդ ոչինչ : աւելի աղէկ
պիտի ըլլայ որ Պատրիարքարանը արտօ-
նութիւն տայ առաջնորդաց իրենց ժո-
ղովրդոց վերաբերած գործերու մասին
ուղղակի յարարերութիւն ընեն Բ. Գրան
հետ , քան թէ իւր միջամտութեանը
գիւմն . այսօր կրկին ո՛րէ եկաւ Բաբեր-
դէն որ կիմացուէր թէ կարինէն և հո-
գի (Բլուրցի) կանչուէր է . գեր . ա-
ռաջնորդը կրկին պէտք եղած գրու-
թիւնները տալով ճամբեց եւ ապահով
եմք բարձր . կուսակալին արդարասէր
բնաւորութեանը վրայ . որ ճշմարտու-
թիւնը երեւան հանելով յանցաւորները
պիտի պատժէ յօրինակ այլոց :

1870 դեկտ . 18

Յերզնկայ

...

Հայրենիքի 17րդ թուով հրատա-
րակուած նամակի մը պատասխանն է
որ առանց դիտողութեան կհրատարա-
կեմք :

... Խմբագիր

Ձեր Հայրենիք անուն պատուական
լրագրոյ 17րդ թուոյն մէջ Յարութիւն Կ .
Սէֆեան , ստորագրութեամբ նամակիմը
հրատարակութիւնը տեսանք , որ Ատա-
բաղար գիւղաքաղաքիս ճկատմամբ Ձեր
թերթին միջոցաւ հրատարակեալ է մէկ
ուրիշ գրութեան մը առիթ առնելով աս-
պարէզ եղած էր :

Նամակագիր պարունիլը անոնց կտր-
գեն է , որ աւելի խօսելու բերան ունին
քան թէ՛ մտածող գլուխ , եւ ի՛նչ կրնան
ըլլալ այն խօսող բերաններէն եղածները :
խօսք միայն , անտեղի տարածայնու-
թիւններ ոչինչ երկարաբանութիւններ
եւ երբեմն զրպարտութիւն խառն հայ-
հոյութիւններ ինչպէս մեր պարոններն
են : Այդպիսի շաղկապատութիւններ
պէտք չէր որ մեր ուշք գրաւէին , բայց
հասկցնելու համար պարոնին թէ տակա-
ւին մէկ երկու տարի եւս պէտք ունեւր
հրաժարել զրական ասպարէզէն , մինչեւ
որ հասակին հետ խելքն ալ կատարե-
լագործելով , մտքոց վրայ եւ ուրիշ
դէժ գրելու խղճանկը սորվեր այս մի-
ակ ճշդատեղաւ կըլիքանինը պատաս-
խանելու :

Պարոնը իբր Ատաբաղարցի իր հայ-
րենեաց օգտին աշխատած ըլլալու հա-
մար Մեծ . Տէկիմէնճեան , Նաղարէթ-
եան եւ Մաղաքեան աղայից ցած Բա-
րութիւնն է Ժողովրդեան Դէժ զար-
նայի : Երբեք ոչինչ մեծ պաշտօնը վրան
առած ըլլալը կը յայտնէ : Այս քիչ զար-
մանք շտուառ մեղի մանաւանդ երբ ի-
մացանք թէ Դէժիւ իսկ է եղեր , բայց
ուսկից ստիպեալ այն չենք զիտեր ,
կարծեմ ի հայրենասիրութենէ եւ յաղ-
գասիրութենէ ստիպեալ պիտի ըլլայ :
Կը ցաւիմ որ գիւղաքաղաքիս 1200 տան
չափ բնակչաց մէջէն դոնէ մէկ հոգի չէ
գտնուէր Հայրենեաց օգտին աշխատող
եւ ոչ իսկ այն բանիբուն երկտասարդ-
ներէն մին որ յայտ յանդիման նշանակէր
իշխալ յարգիլեաց ցած բնաւորութիւն-
նին եւ վատ ընթացքը , եւ միայն ի հայ-
րենեաց անշատեալ եւ զմիւռնոյ մէջ
Դարութիւնն Դէժիւ գրուած պարո-
նիկին է ինկեր այդ պաշտօնը , որն որ
թէ ինքզինքը , թէ իր ազգն ու Հայրե-
նիքը , թէ իր Աստուածն ու կրօնքը
ճանչնալու , եւ երկու խօսք իրարու քով
բերելով տող մը գիր գրելու կարողու-
թիւնը անշուշտ յիշեալ յարգիլեաց Դէժ
Դարութիւնն պարտական է , զի ին-
քն ալ Ատաբաղարի դպրոցներուն մէջ
ուսումն առած է : եւ թէ աղբիւրն չե-
նար ինչեւ ճշդ զարնելու կամա-
նոնց խորամանկ որոգայթներու մէջ
Դէժիւ ինչպէս կարելի կըլլար ցարդ իսկ
Ատաբաղարու չորս թաղից մէջ ալ երկ-
սեւ վարժարաններ , եւ մէկ աղային
ուսումնարան հաստատուն կենալէ զատ
Ս . Հրեշտակապետ Ս . Կարապետ եւ Ս .
Լուսաւորիչ Թաղերուն մէջ ալ քանի

և անհրաժեշտ կարգադրություններ : Եւ եթէ չլինի հակառակը կոյս ետեւի ժամը մը կաշկանդէր եւրոպական զօրութիւնները որ անկարելի է և եթէ ձեր մեծամեծ տէրութիւնները Ռուսիոյ ձայնին խոնարհէին , միով բանիւ , եթէ Եւրոպա զմեզ մինակ թողուլ ուզէ , մեր ճակատագիրը չպիտի փոխուի :

Համարձակ պիտի ընթանանք պարտաւորութեան ուղեւոր մէջ , և խորհրդարան պիտի հասնինք այն կէտը որ նախախնամութեան մատը մեզ ցոլցած է :

Եւ արդ , մեծազօր տէր , վերջին խօսք մը ևս լեցէ՛ք : Ամեն բան իր վախճանն է :

Յաջողութիւնք ինչպէս ինչպէս ձախողութիւնք : Գուք մինչև յատակը քամեցիք բայ , դին բաժակը : Արեւմտեան ամբարտաւել ոչնչացնեն զվերջը , անխելի պատահար պիտի ըլլար Եւրոպայի վերջին պատուարը խորտակել : Իսկ եթէ իրօք ուզած էք Ռուսիոյ դաւաճանութեան մասնակից ըլլալ , փութեցէ՛ք չարին առաջն առնել :

Խաղաղութիւն հրատարակեցէ՛ք մինչդեռ ժամանակն է : Ֆրանսա բաւականէն աւելի քան իր վրիպակները : Ձեր յաղթութիւնը անցան գերմանացի բանաստեղծից երազել կրցած սահմանէն : Զգուշացիք առաւել խոնարհեցնել զիւրազանական ազգ մը որոյ դիմադրութիւնը ձեր կանխատեսութիւնը դարմայուց : Խաղաղութիւն ըրէ՛ք ուրեմն , խաղաղութիւն մը որ զՖրանսա գերմանիոյ դաշնակից ընէ , վասն զի այն շափաղանց վայրազութիւններէ վերջ , որով ձեր բանակներ աղոնեցան , Գաղղիոյ հետ պարզ խաղաղութիւն մը օգուտ չունի :

Իսկ եթէ յաջողութեանց ցնորդներէ պատրեալ , շարունակէք ընկճել մարդկութիւնը , անողորմ և հպարտ փառասիրութեան մը հարուածոց ներքեւ , վա՛յ ձեզ : Ձեր գործերը պիտի խորտակուին . ձեր բանակներ պիտի ջնջուին : Գերմանիա ձեր անունը պիտի նուաճէ , և այդ փառաւոր յաղթութիւններէն ուրիշ ոչինչ պիտի մնայ , բայց միայն խոփուտ և ցաւալի յիշատակ մը :

Ահա՛ ես ըսի :

Խեղճ ծերունի
ՏԵՐԱԽԵ ՄԸ
(Լէվաթ Թոյն)

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

Օգոստոսի ամիսը առաջին կարգի Օսմանիյէ ականակաւ պատուանշան ընծայեց Պելճիգայի Լէոքոլտ թաղաւորին :

— Չորրորդ կարգի Մէհմեդիյէ պատուանշան տրուեցաւ , թղթատարութեան վերատեսչի օգնական Ասրմ պէյին , ժողովին նախագահ Մուսթաֆա պէյին եւ իթալիս էֆէնդիին :

— Չինուորական դործոց պաշտօնատան կողմանէ ի պաշտօնէ եղած ազգարարութեան մը նայելով՝ Նէմէնի մէջ վերելած ապստամբութիւնը զսպուելու եւ խաղաղութիւնը վերահաստատուելու է : Ասկէց զատ կճանուցուի թէ՛ մայրաքաղաքէս զրկուած զօրքը ճամբան դժուարութեանց պատահած չէ փոթորիկ պատճառաւ . միայն թէ՛ Շէրէֆիէյան անուն շողենաւին անիւները Սուէշի ջրբանջքին մէջ փնտսուել են , բայց մէջը դանդաղ զօրաց ու պաշարաց առանց որեւէ փնտա մ'ըլլալու՝ եզրկատկան չուր են :

Գերմանա մը միջոցաւ որոշեալ տեղն հասնի են :

Այս պաշտօնական յայտարարութեամբ սուտ կեննեն , այս մասին հրատարակեալ տարածայնութիւնները :

— Ներկայ պատերազմին համար չէ՛ղար եղող կառավարութիւնք խորհրդարանկցութեամբ որոշել են որ , Գերմանիոյ եւ Գաղղիոյ հաշտութեան նոր առաջարկութիւն մ'ալ ընեն՝ հետեւեալ պայմաններով :

1. — Ընդունին Գերմանիոյ նորակազմ կայսրութիւնը :

2. — Լիւքսեմպուրգի գաւառութիւնը իրօքից հետ միանայ :

3. — Գաղղիա Գերմանիոյ դրամական հատուցում ընէ սահմանագլուխը դրամն ուղ բերելը վար առնուին , եւ Ալգաւի մէկ մասը տրուի :

— Վիէնայի գաղղիական դեսպանը յայտարարութիւն ըրեր է թէ Գաղղիա երկիր տալու զիջում երբեք չպիտի կրնայ ընել , բայց ուղղաձիգ չափ դրամական հատուցում տալու պատրաստ է :

— Վէրայի եղած բրուսիական լուրերուն նայելով փարիզի ռախիզուլութիւնը սկսուած է եւ կշարունակէ . թէ փարիզի մէջ հրդեհ պատահելու է ուրախութեան արտահայտութեամբ , եւ թէ փարիզացի ռուսները չեն կրնար մեծ վերնա մը հասցունել գերմանացոց այսպէս յաջող լուրեր կուտան վէրայիցին Գաղղիոյ ուրիշ կողմերը դառնաւ գերմանական բանակաց համար , մինչդեռ գաղղիական աղբիւրներէ առնուած տեղեկութիւնները ընդհակառակն կը ծանուցանեն :

— Բրուսիոյ թագուհին Պէրլինը ձգեցով՝ առանձին տեղ մը քաշուելու եւ մինչև պատերազմին վերջը հոն պիտի մնայ եղբւր , որպէս զի որքոց ու այրեաց կողմանէ ամեն օր պալատին առջեւ եղած աղիողորմ ողբոց ձայները չլսէ :

Հայրենիքը ձեռքէ առնել եւ ծախել ուղղակի կրնան ինքիզապի եւ Մաքսի գէմ Սուէի հաճի Պօղոս աղայի խանութէն ստանալ :

ՕԳՏԱԿԱՐ ՏԵՏՐԱԿԱՆԵՐ
Ա.
ՄԱՐԴԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆ
Ա.
ՄԻՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐԴԱՐԱՆՈՒՆ ՏԵՍԱԿԻ
ԳՈՐԾԱՐԱՆ ԶԱՐԿԱՐԵԱՆ

Ներկայ տետրակ , որ վէնայի կայսերական Առանձնոցին , Գաղղիոյ վէհա փոռ թագուհոյն պաշտպանութեանը տակ կազմուած փողովադական կաճառին մէջ , Գաղղիական Գաղղիացոյ՝ « մարդուս պատմութեան » վրայ խօսած ճառերուն առաջինը , այն է , մարդկային տեսակի միութեանը , վրայ ճառն է , մեր հրատարակելովը :

ՕԳՏԱԿԱՐ ՏԵՏՐԱԿԱՆ ԶԱՐԿԱՐԱԿԻՉԵ

ԱՌԵՆՏՐԱԿԱՆ

ՆԵՐՔԻՆ ԲԵՐԲ	
ԳԻԹԻՐԷ	
Ղալաճիս քաղաքի տեսակ	20—25
ԲԱՄՊԱԿ	
Կէյֆէ	9—10
Աստիա	8
Պարսկաստան	7
Վրաստան	7—7 20
ԲՈՒՐԴ	
Լուացուած	9
Չլուացուած	— 5 10
ԳԻՏՈՐ	
Սեւ	9—20
Ճերմակ	5
ՃԷՆԻ	
Գայսէրի	16—17 20
ԹԻՅԹԻԿ	
Լնկիւրի մէջ	58—
Քօնիա	—

ԱՅՄԻ ՄՈՐԹ	
8—11 հասարակ Կոմիտեան լիւր	
ՄԵՂԱՄԱՐՈՒ	
Անտուրու լիւր 110 նէն	25
Բուսիլ	27

ԱՅԹՆ	
Առաջին տեսակ	510—570
ԱՐՏԱԳԻՆ ԲԵՐԲ	
Խահուէ	— 1100—850
Գլուխ շաքար	550—560
Փռչի Ա. տեսակ	270—275
Պղպեղ	օխայ 7—8
Անադ	10 լիւրէն 960 կենդ .
Նիւտուր	7—20
Լեղակ (չիլի)	օխայ 140—160
Զինկո	4—20
Գարֆիցայ	80 դր.
Կապ Ամերիկայ	Ընտր սնտ 4 1/2 մէճլտ

ԸՆԹԱՅԳ ԳՐԱՄՈՅ	
Օսմանի լիւր 100 խիկ սղինձով	116 0
Անդր . լիւր	110 10
Նարայն	83 10
Խմրիւրիւր ուս	89 15
Քրքրմից	51 25
Հինգնոց	105
Մէթալիկ	105 10

ԳՈՐԾԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՍԵՐԱՍԵՒԱ - Նախ աղա Թաշեան
ԶԱՐԿԱՐԱՆ - Պ. Պաւլիկ :
ՆԻԿՈՍԻՒՄ - Գաղափարական Ռուբին
ՇԱԳԻՆԳԱՐԱԶԻՍԱՐ Աւետիս Սահակեան
ԱՐԱԳԻՐ - Տիգրան աղա Պօղոսեան
ԷՆԿԻՐԻՒՄ - Մանուէլ աղա Ալթունեան
ԵՕԶԱԼԱՐ - Յարութիւն Լիլի . Տէլեմեա
ՏԵԳԱՆԱԿԱՐՏ - Անձնուէր ընկերութիւն
ԿԱՐԵՆ - Ղազարոս պատուէրի վահանեան
ՄՈՒՇ - Սարգիս էֆէնդի Պիլեան
ՎԱՆ Պ. Պօղոս Տ. Յարութիւնեան
ՍՂԱՐԴ - Խորոյն աղա Պօղոսեան
ՆԻԳՈԿԻՒՄ - Կարապետ Լիլիյանի Արդարեան
Մարգարեան . Տ. Նախ աղա Ալթունեան
ԱՄԱՍԻԱ - Խաչատուր աղա Սարաճեան
ՍԱՄՍՈՆ Մ. Կարապետ էֆէնդի

ԽԱՐԱԿԻՐ ԵՎ ՏՊԱԿԻՐԷ
ՕՐԱԳՐՈՅ
ԱՆԳՐԱՆԻԿ ՎԱՐԳԱՆԵԱՆ
Կ. ՊՈԼԻՍ ԶԻՒՄԳԻՒԼԻԻ ԽԱՆ ՎԵՐԻ
ՅԱՐԿ ԹԻԻ 24
Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ԱՎԱՐԳԱՆԵԱՆ